

znacznie wpływ na zdrowie i przeżycie mają czynniki genetyczne, behawiorystyczne, społeczno-ekonomiczne i środowiskowe.

Celowo krytyczne spojrzenie Newmana na medycynę winni poznać wszyscy pracujący i przyszli pracow-

nicy medyczni i psychologowie; inni czytelnicy mogą nie mieć odpowiedniego przygotowania i zrozumienia przedstawionych w książce problemów.

HENRYK GAERTNER — KRAKÓW

Etyczne aspekty transplantacji

Galicyska Gazeta Lekarska Okręgowej Izby Lekarskiej, Kraków 2010, stron 67, ilustr., ISBN 978-83-931186-0-1

Etyka to dziedzina działalności Izb Lekarskich, zwłaszcza ich komisji etyki, ważna zarówno dla medycyny, jak i służby zdrowia. Omawiana książka zawiera cenne materiały konferencji naukowej, która odbyła się 9 października 2009 r. w Krakowie. Merytorycznej redakcji dokonał dr Stefan Bednarz (Komisja Etyki), wydaniem zajął się red. Stefan Ciepły („Galicyska Gazeta Lekarska”).

Zasadniczą treść książki otwiera bardzo ciekawy wykład bioetyka, franciszkanina, dr. Jerzego Brusyły z Papieskiego Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie. Temat „Stanowisko wielkich religii wobec pobierania narządów” jest przedstawiony w sekwencji podrozdziałów: o charakterystyce ogólnej poglądów religijnych na medycynę i transplantologię, następnie o poglądach buddyjskich, hinduistycznych, islamskich i żydowskich. Dalsze podrozdziały traktują o etyce zachodniej medycyny i o poglądach protestanckich, prawosławnych, o stosunku Kościoła katolickiego wobec przeszczepów narządów, o najnowszych dokumentach katolickich dotyczących transplantologii i na końcu — o stosunku świadków Jehowy do przetaczania krwi. Problematyką „domniemanej zgody” na oddanie narządów zajmuje się w swym wykładzie etyk dr n. hum. Zbigniew Zalewski z Colle-

gium Medicum UJ. Natomiast prof. Marek Moskała, kierownik Kliniki Neurochirurgii i Neurotraumatologii CM UJ, dyskutuje wątpliwości przy orzekaniu o śmierci pnia mózgu. Kardiochirurg dr Piotr Przybyłowski, kierownik Oddziału Transplantologii Kliniki Chirurgii Serca, Naczyń i Transplantologii CM UJ, odpowiada na pytanie, czy przeszczep serca to szczególnie szlachetne działanie medyczne. Ostatnim wykładem jest tekst prof. Władysława Sułowicza, kierownika Katedry Nefrologii CM UJ, który roztrząsa relacje między dializą a przeszczepem nerki, uwzględniając konflikt interesów.

Przy poszczególnych referatach zamieszczono głosy dyskusyjne, a na końcu książki znajduje się treść wielogłosowej konferencji okrągłego stołu z udziałem: referentów, konsultantów do spraw transplantologii — krajowego, prof. Wojciecha Rowińskiego i wojewódzkiego, dr. Piotra Przybyłowskiego, dalej przedstawiciele klinik chirurgicznych, krakowskiej Izby Lekarskiej i organizacji: Europejskiego Centrum Etyki i Bioetyki oraz Stowarzyszenia Osób po Przeszczepie Serca.

W książce spotyka się dość liczne barwne tabele i ilustracje. Jasne są: dyspozycja i redakcja tekstu, dobry papier, czytelna czcionka, estetyczna, czterobarwna, kartonowa okładka.

Książkę winni poznać wszyscy interesujący się zasadniczymi sprawami etyki transplantacji narządów.

HENRYK GAERTNER — KRAKÓW

Eugeniusz Czubak

W pogoni za przeznaczeniem. Od Krakowa do Bytomia. Wspomnienia lekarza

Wydawnictwo ALATUS, Katowice 2011, stron 220, ilustr.

Omówienie autobiografii wymaga równoczesnego potraktowania tekstu książki i losów samego jej autora. Ważną rolę odegrały w nich cztery miejscowości: Kłaj (dom rodzinny, szkoła), Bochnia (gimnazjum), a szczególnie Kraków i Bytom. Najważniejsza część książki jest poświęcona Krakowowi. Autor opisuje powojenne perypetie przyjęcia

na medycynę, trudne warunki bytu i studiów oraz postacie wybitnych nauczycieli. Szybko zostaje asystentem Zakładu Biologii i Embriologii. Charakteryzuje środowisko naukowe i głównych pracowników tej placówki i podejmuje pierwsze doświadczenia prace naukowe. Dylemat, czy poświęcić się nauce czy praktyce i jaką wybrać specjalność, zostaje rozstrzygnięty na korzyść dermatologii. Podejmuje asystenturę w Klinice Chorób Skórnych i Wenerycznych. Przypomina dzieje dermatologii krakowskiej, opisuje strukturę, pomieszczenia i działalność kliniki, wspomina najważniejszych jej pracowników. Działa też